

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

**Azərbaycan Respublikasının Elm və
Təhsil Nazirinin 3-29/3-2-548F/2025/1
nömrəli 08.09.2025-ci il tarixli əmri ilə
təsdiq edilmişdir**

**MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNİN İXTİSAS ÜZRƏ
TƏHSİL PROGRAMI**

İxtisasın şifri və adı: 7004003 - Biznesin təşkili və idarə edilməsi (MBA)

BAKİ - 2025

AZƏRBAYCAN UNİVERSİTETİ

*Azərbaycan Universiteti Elmi şurasının
12.09.2025-ci il tarixli,
01 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir.*

Rektor S.N. Əliyeva

MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNİN İXTİSAS ÜZRƏ
TƏHSİL PROQRAMI

İxtisasın şifri və adı: 7004003 - Biznesin təşkili və idarə edilməsi (MBA)

İxtisaslaşma: Mühasibat

BAKİ - 2025

1. Ümumi müddəalar

1.1. Magistratura səviyyəsinin 7004003 - **Biznesin təşkili və idarə edilməsi (MBA)** ixtisası üzrə təhsil proqramı (bundan sonra – təhsil proqramı) “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına, eləcə də “Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə ixtisasların Təsnifatı”na, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin “Magistratura səviyyəsinin ixtisas üzrə Təhsil Proqramının Çərçivə Sənədi”, qabaqcıl beynəlxalq təcrübə və əmək bazarının tələblərinə uyğun olaraq hazırlanmışdır.

1.2. Təhsil proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:

- ixtisas üzrə məzunun səriştələrini, ixtisasın çərçivəsini, fənlər üzrə tədris və təlim metodlarını, qiymətləndirmə üsullarını, təlim nəticələrini, kadr hazırlığı aparmaq üçün infrastruktur və kadr potensialına olan tələbləri, təhsilalanın təcrübə keçmə, işə düzəlmə və təhsilini davam etdirmə imkanlarını müəyyənləşdirmək;
- təhsilalanları və işəgötürənləri məzunların əldə etdiyi bilik, bacarıq və təlim nəticələri ilə tanış etmək;
- təhsil proqramı üzrə kadr hazırlığının bu proqrama uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı prosesə cəlb olunan tərəfdaşları məlumatlandırmaq.

1.3. Təhsil proqramı, tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq, Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və həmin ixtisas üzrə magistr hazırlığını həyata keçirən bütün ali təhsil müəssisələri üçün məcburidir.

1.4. Təhsilalanın 5 (beş) günlük iş rejimində həftəlik auditoriya və auditoriyadankənar ümumi yükünün həcmi 45 akademik saatdır (xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələri istisna olmaqla). Bu zaman auditoriya saatlarının həcmi 12-16 akademik saat təşkil edir. Peşəkar məqsədlər üçün dərinlən öyrənilən ixtisaslaşmalar üzrə həftəlik dərslər yükünün həcmi dəyişdirilə bilər.

1.5. Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən ixtisasın həmin müəssisədə kadr hazırlığı aparılan hər bir ixtisaslaşması üzrə ayrıca təhsil proqramı hazırlanmalıdır. Hər bir ixtisaslaşma üzrə təhsil proqramı müvafiq ixtisasın təhsil proqramındakı bölmələrilə yanaşı, həmin ixtisaslaşma üzrə tədris və təlim metodları, təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi üsulları, təcrübələrin təşkili və qiymətləndirilməsi və s. bölmələri də əks etdirməlidir.

2. Məzunun səriştələri

2.1. Təhsil proqramının sonunda məzun aşağıdakı *ümumi səriştələrə* yiyələnməlidir:

(2 illik Təhsil Proqramı üzrə)

- peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözlənilməz və mürəkkəb məsələləri müstəqil şəkildə həll edə bilmək;
- müvafiq fəaliyyət və metodları təklif etmək, planlaşdırmaq, onların cari və perspektiv nəticələrini təhlil etmək;
- fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin səbəblərini araşdırmaq, konkret vaxt çərçivəsində və məhdud informasiya şəraitində onları həll edə bilmək;
- fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı müvafiq texnologiya və metodları seçmək və onlardan istifadə edə bilmək, həmçinin gözlənilən nəticələri müəyyənləşdirmək, dəyərləndirmək və qiymətləndirmək;
- fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı öz fəaliyyətini tənqidi şəkildə dəyərləndirmək;
- fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemləri Azərbaycan dilində və bir xarici dildə şifahi və yazılı olaraq təqdim etmək, əsaslandırmaq, həmçinin mütəxəssis və qeyrimütəxəssislərlə birgə müvafiq müzakirələrdə iştirak etmək;
- müxtəlif üsullarla öz bilik və səriştələrini başqalarına ötürə bilmək;
- Tədqiqat metodlarından istifadə etməklə problemləri yaradıcı və səmərəli şəkildə araşdırmaq, müqayisəli təhlillər aparmaq, nəticələri elmi əsaslandırmaq və akademik yazı üslubunda təqdim etmək;
- Akademik yazı prinsipləri və elmi etika normalarına uyğun fəaliyyət göstərmək, elmi nəticələri əsaslandırılmış arqumentlərlə təqdim etmək;
- Nəzəri bilikləri sistemli şəkildə mənimsəmək, praktiki bacarıqları inkişaf etdirmək və bu bilikləri

pedaqoji, elmi-tədqiqat və peşəkar fəaliyyət sahələrində tətbiq etmək;

- Biznes və iqtisadi problemlərin həllində iqtisadi-riyazi üsullardan və modellərdən istifadə etməklə analitik təhlillər həyata keçirmək və məlumat əsaslı strateji qərarları elmi əsaslandırmaq;
- Analitik metodlardan istifadə etməklə biznes və idarəetmə sahələrində kompleks təhlillər aparmaq və əsaslandırılmış qərarlar qəbul etmək bacarığını inkişaf etdirmək;
  - Maliyyə uçotu prinsiplərini və alətlərini mənimsəyərək maliyyə məlumatlarına əsaslanan strateji və idarəetmə qərarları qəbul etmək qabiliyyəti formalaşdırmaq;
  - Müasir idarəetmə yanaşmaları və idarəetmə mexanizmlərini mənimsəmək, qiymətləndirmək və qərar vermə proseslərində səmərəli şəkildə tətbiq etmək;
  - Təşkilati dinamikaları təhlil etmək, dəyişiklikləri effektiv şəkildə idarə etmək və qeyrimüəyyən mühitlərdə optimal qərarlar qəbul etmək bacarığını formalaşdırmaq;
  - Resurs bölgüsünü strateji və sistemli yanaşma ilə təhlil etmək və resurslardan səmərəli istifadəni təmin etmək;
  - Davamlı və rəqabətli mühitdə innovativ biznes strategiyaları hazırlamaq və bu strategiyaları empirik təhlillərlə əsaslandırmaq;
  - Müstəqil tədqiqat bacarıqlarını inkişaf etdirmək, müxtəlif fəaliyyət sahələrini müqayisəli şəkildə təhlil etmək və elmi əsaslı həllər təklif etmək;
  - Rəqəmsal texnologiyalar və yanaşmalar əsasında rəqəmsal strategiyalar formalaşdırmaq;
  - Müəssisə səviyyəsində davamlılıq və çeviklik strategiyalarını formalaşdırmaq və strategiyalar çərçivəsində strateji transformasiyanı həyata keçirmək;
  - Təşkilati liderlik bacarıqlarını inkişaf etdirmək, dəyişiklikləri idarə etmək və əməkdaşlığa əsaslanan mühit qurmaq.
  - İstənilən şəraitdə etik davranış qaydalarına uyğun şəkildə fəaliyyət göstərmək, şəxsi davranışlarının etik aspekt və imkanlarını, məhdudiyyətlərini və sosial rolunu anlamaq;
  - Davamlı öyrənmə və peşəkar inkişafı ilə bağlı özünün və digərlərinin ehtiyaclarını qiymətləndirə bilmək, həmçinin müstəqil öyrənmə üçün zəruri olan səmərəli metodlardan istifadə edə bilmək.

2.2. Təhsil proqramının sonunda **7004003 - Biznesin təşkili və idarə edilməsi (MBA) ixtisasının Mühasibat ixtisaslaşması üzrə** məzun aşağıdakı *peşə səriştələrinə* yiyələnməlidir:

- mühasibat uçotu sistemində beynəlxalq standartları tətbiq edə bilmək;
- mühasibat hesabatlarının düzgünlüyünü və etibarlılığını təmin etmək üçün audit prosedurlarını və daxili nəzarət sistemlərini idarə edə bilmək;
- vergi qanunvericiliyinə əsaslanaraq vergi öhdəliklərini optimallaşdırmaq və ədalətli vergi planlaşdırılması sistemini qura bilmək;
- maliyyə göstəricilərinin təhlili əsasında nəticəyönümlü təkliflər təqdim edə və qərarların əsaslandırılmasını təmin edə bilmək;
- mühasibat məlumatlarının təhlilində müasir proqram təminatları və rəqəmsal alətlərdən istifadəyə nəzarət etmək;
- beynəlxalq maliyyə əməliyyatlarını və qlobal hesabatlılıq tələblərini idarə edə bilmək;
- valyuta riskləri və transsərhəd axınlarını effektiv şəkildə idarə edə bilmək;
- mühasibatlıqla bağlı qanunvericiliyin tələblərinin icrasını təmin etmək.

3. Təhsil proqramının strukturu

3.1. Təhsil proqramının mənimsənilməsinin normativ müddəti və məzunlara verilən ali elmi-ixtisas dərəcəsi:

İxtisaslaşmanın adı	Verilən dərəcə	Əyani forma üzrə təhsil müddəti	Kreditlərin sayı
Mühasibat (MBA)**	Magistr ali elmi-ixtisas	2 il	120

3.2. Mühasibat ixtisaslaşması üzrə Təhsil Proqramı 120 (2 il) AKTS kreditindən ibarətdir. Hər semestrə 5 fəndən çox olmamaq şərti ilə 30 kredit nəzərdə tutulmuşdur. Kreditlər aşağıdakı şəkildə bölüşdürülür:

Sıra sayı	Fənnin adı	AKTS krediti
1	Tədqiqat metodları¹ Bu fənn kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarının, ölçmə, tədqiqat dizaynı və təhlilin qarşılıqlı asılılığına diqqət yetirir. Fənn çərçivəsində tədqiqat sərəşlələri, kitabxana və internet resurslarından məlumat qaynağı kimi istifadə edilməsi, verilənlərin araşdırılması, təhlil edilərək təqdim edilməsi kimi keyfiyyətin aşılmasını nəzərdə tutur.	6
2	Akademik yazı və etika Bu fənnin məqsədi akademik yazı, danışq və dürüstlüyün əsaslarını öyrətmək, magistrantların elmi məqalə, dissertasiya, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmaq, konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışmaq, nəşr etikası bacarıqlarını inkişaf etdirməkdir. Fənn təhsilənlərə akademik üslub, mənbələrdən düzgün istifadə, istinad qaydaları və etik normalar haqqında bilik və sərəşlələr verəcəkdir.	6
3	Tədqiqat analitikası¹ Bu fənnin tədrisi məlumat təhlili prosesi, məlumat növləri, məlumatların toplanma mənbələri, məlumat təhlili üzrə strategiyaların qurulması, məlumatların təhlil üçün hazırlanması və təmizlənməsi, təhlil üçün məlumatların sistemləşdirilməsi, məlumatların vizuallaşdırılması, sahəyə uyğun olaraq təhlillərdə istifadə olunacaq proqram təminatları ilə tanışlıq ("Excel", "SPSS", "Stata", "R", "MAXQDA", "Matlab", "Python" və s. kimi), ixtisas sahəsində tədqiqatlarda istifadə olunan təhlil metodları ilə təhlillərin aparılması (statistik testlər və təhlillər, kəmiyyət və keyfiyyət təhlilləri, eksperimental təhlillər, anket və sorğu təhlilləri və s. kimi) və təhlillərin əsasında müvafiq rəylərin hazırlanmasını nəzərdə tutur.	6
	Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən məcburi fənlər³ ixtisaslaşmadan asılı olaraq buraya daxil edilən fənlər hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən fərdi qaydada müəyyən edilir və həmin ixtisaslaşmanın təhsil proqramında öz əksini tapır.	54
4	Liderlik və təşkilati davranış Fənnin məqsədi tələbələrə liderlik və təşkilat daxilində davranışları anlamağa kömək etməkdir. Tələbələr, liderliyin müxtəlif nəzəriyyələrini, liderlik bacarıqlarını inkişaf etdirməyi, həmçinin təşkilatların strukturu və mədəniyyətinin iş fəaliyyətinə təsirini öyrənəcəklər. Fənnin əsas məqsədi, gələcəkdə müxtəlif təşkilatlarda liderlik rolunu daşıyacaq şəxslərin bu bilikləri tətbiq etmələrinə şərait yaratmaqdır.	6

	Fənnin məzmunu: Liderliklə bağlı fərqli nəzəriyyələr, məsələn, xarizmatik liderlik, transformasiya və tranzaksiya liderliyi, xidmətkar liderlik və s.		
5	Biznes statistikas Fənnin məqsədi tələbələrə statistik metodların biznes mühitində tətbiqini öyrətməkdir. Fənn tələbələrə məlumatların toplanması, təhlili, interpretasiyası və qərar qəbul etmə prosesində statistik alətlərin effektiv istifadəsini öyrədir. Məqsəd - gələcək menecerlərin və analitiklərin elmi əsaslarla qərar qəbul etmə bacarığını inkişaf etdirməkdir. Fənnin qısa məzmunu: Biznes statistikas fənni qərar qəbul etmə proseslərində statistik metodların və analitik düşüncənin tətbiqini öyrədir. Fənn biznes mühitində məlumatların toplanması, emalı, təhlili və nəticələrin interpretasiyası üsullarını əhatə edir. Fənn nəzəri biliklərlə yanaşı, real biznes situasiyalarında statistik metodların tətbiqinə əsaslanır.		6
6	Menecment iqtisadiyyatı Fənnin məqsədi tələbələrə iqtisadi düşüncə tərzini formalaşdırmaq, idarəetmə qərarlarının iqtisadi əsaslarını təhlil etmə və optimallaşdırma bacarığı qazandırmaqdır. Fənn menecerlərə biznes proseslərində iqtisadi qanunauyğunluqları tətbiq etməyi, resursların səmərəli idarə edilməsini və strateji qərarların elmi əsaslarla verilməsini öyrətməyə yönəlmişdir. Fənnin məzmunu: Fənn iqtisadi nəzəriyyənin prinsiplərini idarəetmə qərarlarında tətbiq etməyi öyrədir. Fənn müəssisənin fəaliyyətinə təsir edən iqtisadi amillərin təhlilini, resurslardan səmərəli istifadə üsullarını və optimal qərar qəbul etmə proseslərini əhatə edir.		6
7	Maliyyə uçotu (F3) Fənnin məqsədi tələbələrə müəssisənin maliyyə fəaliyyətinin düzgün uçotunu aparmaq, maliyyə hesabatlarını hazırlamaq və əldə olunan məlumatları əsasında qərar qəbul etmək bacarığı qazandırmaqdır. Fənn MBA tələbələrini beynəlxalq uçot prinsiplərinə əsaslanaraq analitik düşünməyə, maliyyə hesabatlarını oxumağa və onların əsasında idarəetmə qərarları verməyə hazırlayır. Qısa məzmunu: <i>Maliyyə uçotu (F3)</i> fənni müəssisənin maliyyə fəaliyyətinin uçotu, hesabatların tərtibi və maliyyə məlumatlarının təhlili prinsiplərini öyrədir. Fənn beynəlxalq maliyyə hesabatı standartları (BMHS/IFRS) əsasında aktivlərin, öhdəliklərin, kapitalın, gəlir və xərclərin tanınması və qiymətləndirilməsi qaydalarını əhatə edir.		6
8	Strateji idarəetmə və innovasiyalar Fənnin məqsədi tələbələrdə strateji düşünmə tərzini və innovativ idarəetmə yanaşmasını formalaşdırmaqdır. Bu fənn MBA tələbələrini müəssisənin uzunmüddətli məqsədlərinə nail olmaq üçün effektiv strategiyalar hazırlamaq, dəyişən biznes mühitində qərarvermə bacarığını inkişaf etdirmək və innovasiyaları idarəetmə sistemində tətbiq etmə qabiliyyəti qazandırır. Fənn həmçinin tələbələrin liderlik, analitik təhlil və yaradıcı problem həlli bacarıqlarını gücləndirməyə yönəlmişdir. Fənnin məzmunu: Fənn strateji idarəetmənin nəzəri əsaslarını, strateji planlaşdırma mərhələlərini, təşkilatların daxili və xarici mühitinin təhlilini, rəqabət strategiyalarını və innovasiyaların idarə olunmasını əhatə edir.		6
9	İdarəetmə uçotu “İdarəetmə uçotu” fənninin məqsədi tələbələrə müəssisədə xarici idarəetmə qərarlarının qəbulunda istifadə olunan uçot məlumatlarının mahiyyətini və onların analizinə əsaslanan qərarvermə prosesini öyrətməkdir. Fənn menecerlər və mühasiblər üçün planlaşdırma, xərclərin idarə edilməsi, büdcələşmə, performansın ölçülməsi və nəzarət mexanizmlərinin formalaşdırılması üzrə zəruri bilik və bacarıqları inkişaf etdirməyə yönəlmişdir. Fənn idarəetmə uçotunun nəzəri əsaslarını və praktiki tətbiq sahələrini		6

	<p>əhatə edir. Əsas mövzulara xərclərin növləri və davranışı, marjinal gəlir və zərərsizlik analizi, büdcələşmə və məsuliyyət mərkəzləri, standart xərcləmə sistemi, performans göstəriciləri və menecment hesabatları daxildir.</p>		
10	<p>-Audit (ACCA tələbi) Fənnin məqsədi tələbələrə beynəlxalq audit prinsiplərini və ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) standartlarına uyğun auditin aparılması metodologiyasını öyrətməkdir. Fənn tələbələrdə maliyyə hesabatlarının düzgünlüyünü qiymətləndirmə, daxili nəzarət sistemlərini təhlil etmə və beynəlxalq audit tələblərinə əsasən peşəkar rəy formalaşdırma bacarığını inkişaf etdirir. Fənnin məmuru:Fənn auditin mahiyyəti, məqsədi və növləri, beynəlxalq audit standartları (ISA-lar), audit planlaşdırılması və risklərin qiymətləndirilməsi, sübutların toplanması və sənədləşdirilməsi, daxili nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi, səhvlərin və saxtakarlıqların aşkarlanması prinsiplərini əhatə edir.</p>		6
11	<p>Rəqəmsal mühasibat texnologiyaları “Rəqəmsal mühasibat texnologiyaları” fənninin məqsədi tələbələrdə müasir rəqəmsal mühasibat sistemləri, texnoloji yeniliklər və onların tətbiqi prinsipləri barədə bilik və bacarıqlar formalaşdırmaqdır. Fənn mühasibat uçotu proseslərinin avtomatlaşdırılması, süni intellekt, bulud texnologiyaları, blokçeyn və digər innovativ həllərin mühasibatlıq və audit fəaliyyətinə inteqrasiyası üzrə praktik və analitik düşüncə tərzini inkişaf etdirməyə yönəlib. Fənn mühasibat uçotu sistemlərinin rəqəmsallaşdırılması, məlumatların toplanması və emalı proseslərinin avtomatlaşdırılması, elektron sənəd dövriyyəsi, ERP (Enterprise Resource Planning) və CRM sistemlərinin mühasibatda rolu kimi mövzuları əhatə edir. Tələbələr bulud əsaslı mühasibat proqramları blokçeyn texnologiyasının şəffaflıq və etibarlılıq üstünlükləri, süni intellekt və data analitikasının maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında rolu kimi aspektlərlə tanış olurlar.</p>		6
12	<p>Performansın idarəedilməsi “Performansın idarəedilməsi” fənninin məqsədi tələbələrə təşkilatlarda fəaliyyətin (performansın) planlaşdırılması, ölçülməsi, qiymətləndirilməsi və təkmilləşdirilməsi proseslərinin nəzəri və praktiki əsaslarını öyrətməkdir. Fənn tələbələrdə müəssisənin məqsədlərinə çatmaq üçün fərdi və kollektiv nəticələrin idarə edilməsi, motivasiya sistemlərinin qurulması, strateji məqsədlərlə performans göstəricilərinin əlaqələndirilməsi bacarıqlarını formalaşdırmağa yönəlmişdir. Fənn performansın idarəedilməsinin konseptual əsaslarını, strateji planlaşdırma ilə əlaqəsini və müasir yanaşmalarını əhatə edir. Tələbələr performans göstəricilərinin maliyyə və qeyri-maliyyə nəticələrə təsirini təhlil edir, mühasibat məlumatlarından istifadə etməklə fəaliyyətin effektivliyini qiymətləndirmə bacarığı qazanırlar. Fənn həmçinin əməkdaşların motivasiyası, mükafatlandırma və geribildirim sistemlərinin formalaşdırılması, performansın qiymətləndirilməsində etik və sosial aspektlər, eləcə də rəqəmsal analitika və texnologiyaların performans idarəetməsində tətbiqi mövzularını da əhatə edir.</p>		6

...	<p>Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən seçmə fənlər⁴ Müvafiq fənlər hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən fərdi qaydada ixtisaslaşmadan asılı olaraq müəyyən edilir və həmin ixtisaslaşmanın təhsil proqramında əksini tapır.</p>		18
13	<p>- Maliyyə hesabatlarının təhlili “Maliyyə hesabatlarının təhlili” fənni müəssisələrin maliyyə vəziyyətinin və fəaliyyət nəticələrinin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunan analitik üsulları və yanaşmaları əhatə edir. Fənn çərçivəsində balans hesabatı, mənfəət və zərər hesabatı, pul axınları hesabatı və kapitalda dəyişikliklər hesabatının təhlili üsulları öyrədilir. Tələbələr rentabellik, likvidlik, maliyyə sabitliyi və aktivlərin dövriyyəsi göstəricilərini hesablamaq, onların dinamikasını və qarşılıqlı əlaqəsini təhlil etmək bacarığı qazanırlar. Eyni zamanda, fənn beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına (IFRS) uyğun təhlil metodlarını, maliyyə risklərinin qiymətləndirilməsi və qərar qəbuletmə prosesində analitik hesabatların tətbiqini də əhatə edir. Fənnin əsas məqsədi magistrantlara müəssisənin maliyyə hesabatlarını peşəkar səviyyədə oxumaq, təhlil etmək və idarəetmə qərarlarının qəbulunda istifadə etmək bacarığı qazandırmaqdır.</p> <p>-Maliyyə mühasibatı “Maliyyə mühasibatı” fənni müəssisələrin maliyyə məlumatlarının toplanması, emalı, təqdim edilməsi və təhlili prosesini öyrədir. Fənn çərçivəsində mühasibat uçotunun prinsipləri, konseptual əsasları və maliyyə hesabatlarının hazırlanması qaydaları (balans, mənfəət və zərər hesabatı, pul axınları hesabatı və kapitalda dəyişikliklər hesabatı) öyrədilir. Tələbələr Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartları (IFRS) və milli mühasibat standartlarına əsaslanaraq əməliyyatların uçotu, gəlir və xərclərin tanınması, aktivlərin və öhdəliklərin qiymətləndirilməsi, həmçinin kapitalın idarə olunması prinsipləri ilə tanış olurlar.</p>		6
14	<p>-Vergi və vergi qoyma Fənnin məqsədi tələbələrə vergi sisteminin mahiyyəti, prinsipləri və vergi qoyma mexanizmləri haqqında dərin nəzəri və praktiki biliklər verməkdir. Fənn tələbələrdə dövlətin maliyyə siyasətində vergilərin rolunu anlama, vergi siyasətinin iqtisadi inkişafa təsirini qiymətləndirmə və səmərəli vergi qoyma strategiyalarını formalaşdırma bacarığını inkişaf etdirir. Fənnin məzmunu: Fənn vergi anlayışını, vergi sisteminin quruluşunu, vergi qoymanın prinsiplərini, vergi növlərini və onların iqtisadi funksiyalarını əhatə edir.</p> <p>- Xərclərin strateji idarə edilməsi və nəzarət “Xərclərin strateji idarə edilməsi və nəzarət” fənni müəssisənin maliyyə dayanıqlığını və rəqabət üstünlüyünü təmin etmək məqsədilə xərclərin</p>		6

	planlaşdırılması, idarə edilməsi və nəzarət sistemlərinin strateji aspektlərini əhatə edir. Fənn çərçivəsində müasir idarəetmə uçotu alətləri – <i>Activity-Based Costing (ABC)</i> , <i>Target Costing</i> , <i>Kaizen Costing</i> , <i>Balanced Scorecard</i> və <i>Value Chain Analysis</i> kimi yanaşmalar öyrənilir. Eyni zamanda xərclərin təhlili, xərclər üzrə qərar qəbulətmə modelləri, büdcələşdirmə və performans ölçmə mexanizmləri də nəzərdən keçirilir.		
15	<p>-Maliyyə hesabatlarının beynəlxalq standartları (MHBS) Fənnin məqsədi tələbələrə beynəlxalq maliyyə hesabatı standartlarının (IFRS/MHBS) mahiyyətini, məqsədlərini və tətbiq mexanizmini öyrətməkdir. Fənn tələbələrdə beynəlxalq mühasibat prinsiplərinə əsasən maliyyə məlumatlarının düzgün tərtibi, təqdimatı və təhlili bacarıqlarını formalaşdırmaqla, onların qlobal biznes mühitində fəaliyyətini asanlaşdırır. Fənnin məzmunu:Fənn MHBS-in yaranma tarixi, məqsədi və prinsiplərini, maliyyə hesabatlarının strukturu və tərkibini (balans hesabatı, mənfəət və zərər hesabatı, pul axınları hesabatı və s.) əhatə edir.</p> <p>-Korporativ maliyyə Fənnin məqsədi tələbələrə müəssisələrin maliyyə qərarlarının qəbul edilməsində istifadə olunan əsas prinsipləri, maliyyə idarəetməsinin məqsədlərini və korporativ dəyərin artırılmasına yönəlmiş strategiyaları öyrətməkdir. Tələbələr maliyyə planlaşdırması, investisiya qərarları, kapitalın formalaşdırılması və risklərin idarə olunması sahəsində analitik düşünmə və qərarvermə bacarığı qazanırlar. Fənnin məzmunu:Fənn korporativ maliyyənin əsas anlayışlarını, maliyyə idarəetməsinin funksiyalarını, kapitalın qiyməti və strukturu, investisiya layihələrinin qiymətləndirilməsi, dividend siyasəti, risk və gəlirlilik anlayışlarını əhatə edir.</p>		6
Təcrübə			
16	Elmi-pedaqoji təcrübə		6
17	Elmi tədqiqat təcrübəsi⁵		6
Dissertasiya işi			
18	Magistrlik dissertasiyası⁶	0	18
CƏMİ		90	120

¹ Bu fənn magistrlik dissertasiyası ilə tamamlanan ixtisaslaşmalar üçün nəzərdə tutulmuşdur.

² Bu fənn magistrlik dissertasiyası ilə tamamlanmayan ixtisaslaşmalar üçün nəzərdə tutulmuşdur.

³ Burada “fənlər” dedikdə fənlərlə yanaşı, layihələr (eləcə də “Capstone” layihəsi), yaradıcılıq işi, laboratoriya işləri və digər aidiyyəti tədris fəaliyyətləri (olduğu təqdirdə) başa düşülür. Bu fənlər akademik heyətin təcrübəsi, tədqiqat infrastrukturunu, yerli və beynəlxalq iş imkanları nəzərə alınaraq ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilir və müvafiq ixtisaslaşma üzrə qəbul olan təhsilalan üçün məcburi xarakter daşıyır. Bu bölmədə minimum 4 fənn olmalıdır.

⁴ Burada “fənlər” dedikdə fənlərlə yanaşı, layihələr (eləcə də “Capstone” layihəsi), yaradıcılıq işi, laboratoriya işləri və digər aidiyyəti tədris fəaliyyətləri (olduğu təqdirdə) başa düşülür. Bu fənlər akademik heyətin təcrübəsi, tədqiqat infrastrukturunu, yerli və beynəlxalq iş imkanları nəzərə alınaraq ali təhsil müəssisəsi tərəfindən təklif edilir. Sözügedən fənlər müəyyən edilən zaman əmək bazarının təklifləri də nəzərə alınır və bu məqsədlə ali təhsil müəssisələri və əmək bazarı nümayəndələrindən ibarət işçi qrupunun yaradılması tövsiyə olunur. Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən fənlər təhsilalanlar üçün seçmə xarakter daşımali, eləcə də təhsilalanların xarici mübadilə proqramlarında iştirakına şərait yaratmalıdır. Bu bölmədə minimum 3 fənn olmalıdır.

⁵ Bu təcrübə növü magistrlik dissertasiyası ilə tamamlanan ixtisaslaşmalar üçün nəzərdə tutulmuşdur.

⁶ Magistrlik dissertasiyası ilə tamamlanan ixtisaslar (ixtisaslaşmalar) üçün nəzərdə tutulmuşdur. Magistrlik dissertasiyasının məzmununa, yazılmasına, təqdim edilməsinə və müdafiəsinə qoyulan tələblər Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir.

4. Proqramın və hər bir fənnin təlim nəticələri

4.1. Bu təhsil proqramı üzrə məzunlar təhsil və ya fəaliyyət sahəsi ilə bağlı əsas anlayışlar, nəzəri prinsip və tədqiqat metodları haqqında sistemli, ümumi təsəvvürə və geniş biliyə malik olmalı, konkret (ixtisaslaşmış) təhsil və ya fəaliyyət sahəsində dərin biliklərə yiyələnmişlər.

4.2. İxtisaslaşmanın təhsil proqramının hər bir fənn üzrə təlim nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi və hər bir fənnin sillabusunun hazırlanması ali təhsil müəssisəsinin/akademik heyətin səlahiyyətindədir.

4.3. İxtisaslaşma üzrə proqramın təlim nəticələri Əlavə 1-də müəyyən olunur. Fənlər üzrə təlim nəticələri isə hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyənləşdirilir. Təlim nəticələri matrisində (Əlavə 2) fənlərlə təhsil proqramının təlim nəticələri arasındakı əlaqə əks olunmalıdır.

4.4. Təhsil proqramının cəmiyyətin və əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına cavab verən elmi və praktiki məzmunu təmin etməsi məqsədilə fənlərin sillabusları müntəzəm şəkildə yenilənməlidir.

5. İnfrastruktur və kadr potensialı

5.1. Təhsil proqramının tədris, təlim və qiymətləndirmə prosesi ali təhsil müəssisəsinin aşağıdakı infrastruktura malik olmasını zəruri edir:

- professor-müəllim və tədris köməkçi heyəti;
- zəruri avadanlıqla təchiz olunmuş auditoriya;
- kompüter otağı və internetdən istifadə imkanları;
- elmi-tədris laboratoriyası;
- təcrübələrin keçirilməsi üçün baza müəssisələri;
- elmi kitabxana;
- akademik və peşəkar elektron məlumat bazalarına çıxış imkanı.

5.2. Ali təhsil müəssisələrinin tədrisə cəlb olunan akademik heyəti, bir qayda olaraq, elmi dərəcəyə malik olur, elmi dərəcəsi olmayan, lakin müvafiq sahədə ən az 5 il iş təcrübəsi olan mütəxəssislər də tədrisə cəlb oluna bilərlər;

5.3. Magistrlik dissertasiyalarına elmi rəhbərlik, bir qayda olaraq, elmi ada və ya elmi dərəcəyə sahib olan şəxslər tərəfindən həyata keçirilir.

6. Karyera imkanları və ömürboyu təhsil

6.1. 7004003 - **Biznesin təşkili və idarə edilməsi (MBA), Mühasibat ixtisaslaşması** üzrə məzunlar aşağıdakı sahələrdə və peşələrdə işləyə biləcəklər:

- Mühasib;
- Departament rəhbəri;
- Vergi məsləhətçisi;
- Audit üzrə mütəxəssis (2 illik Təhsil Proqramı üzrə);
- Korparativ maliyyə mütəxəssisi (2 illik Təhsil Proqramı üzrə);
- Maliyyə analitiki (2 illik Təhsil Proqramı üzrə)
- Biznes məktəblərində ixtisası/ixtisaslaşması üzrə müəllim və s. (2 illik Təhsil Proqramı üzrə)
- Elmi təşkilatlarda elmi işçi (2 illik Təhsil Proqramı üzrə).

6.2. Ali təhsil müəssisəsi təhsil proqramının məzunlarının məşğulluğuna dair müntəzəm sorğular keçirməli, eləcə də vakant iş yerlərinə dair məlumatları öz veb-səhifələrində yerləşdirməlidir;

6.3. Ali təhsil pilləsinin magistratura səviyyəsini bitirən (magistrlik dissertasiyasını müdafiə edən), yaxud təhsili ona bərabər tutulan şəxslər (tibbi təhsildə həkim-mütəxəssis) fəlsəfə doktoru proqramı üzrə doktoranturaya qəbul oluna bilərlər;

6.4. Təhsil müddətində əldə olunan bilik, bacarıq və yanaşmalar məzunların müstəqil şəkildə ömür boyu təhsil almaları üçün ilkin şərtlərdəndir.

Təhsil proqramı və tədris fəaliyyəti üzrə təlim nəticələri

7004003 - Biznesin təşkili və idarə edilməsi (MBA) Mühasibat ixtisaslaşması üzrə proqramın təlim nəticələri aşağıdakılardır:

Mühasibat (MBA) ixtisaslaşması üzrə proqramın təlim nəticələri (PTN)
1. Beynəlxalq uçot standartlarının tətbiqinə nəzarət edir
2. Daxili nəzarət sistemlərini idarə edir
3. Vergi öhdəliklərinin icrasını optimallaşdırır
4. Qərarların əsaslandırılmasını təmin edir
5. Rəqəmsal alətlərdən istifadəni təmin edir
6. Qlobal hesabatlılıq tələblərinə riayət edilməsinə nəzarət edir
7. Valyuta risklərini idarə edə bilir
8. Mühasibat uçotu ilə bağlı qanunvericiliyin icrasını təmin edə bilir

FƏNLƏR ÜZRƏ FƏNN TƏLİMİ NƏTİCƏLƏRİ (FTN)

TƏDQIQAT YÖNÜMLÜ FƏNLƏR ÜZRƏ FƏNNLƏR ÜZRƏ

"Tədqiqat metodları" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. Elmi tədqiqatların aparılması üçün kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarını, onların xüsusiyyətlərini və tətbiq sahələrini fərqləndirə və məqsədyönlü şəkildə tətbiq edə biləcək.

FTN 2. Fəaliyyət sahələrində tədqiqat sualının formalaşdırılması, hipotezlərin və tədqiqat dizaynının (eksperimental və ya müşahidə xarakterli) qurulması bacarığına yiyələnəcək.

FTN 3. Elmi mənbələrdən (kitabxana, elmi bazalar, elektron resurslar və s.) sistematik istifadə edərək mövcud bilikləri toplaya və onlara əsasən tədqiqat çərçivəsini formalaşdıracaq.

FTN 4. Toplanmış verilənlərin ölçülməsi, statistik üsullarla işlənməsi, vizualizasiya edilməsi və tədqiqat məqsədlərinə uyğun olaraq təhlilini həyata keçirəcək.

FTN 5. Tədqiqat nəticələrini məntiqi strukturda təqdim etməyi, elmi məqalə və hesabatlar şəklində yazmağı, həmçinin nəticələri şifahi və yazılı formada auditoriyaya təqdim etməyi bacaracaq.

FTN 6. Tədqiqatın etik və metodoloji prinsiplərinə riayət etməklə müstəqil və ya qrup halında tədqiqat aparacaq, layihə və dissertasiya işlərinin hazırlanmasında metodoloji əsasları düzgün tətbiq edə biləcək.

"Akademik yazı və etika" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. Akademik yazının məqsədi, strukturu və üslub xüsusiyyətlərini anlayaraq elmi esse, dissertasiya, məqalə və digər akademik sənədləri məntiqi və peşəkar şəkildə yazmağa biləcək.

FTN 2. Fərqli akademik janrlarda (məqalə, dissertasiya, tezis, referat və s.) yazı tələblərinə uyğun kontent hazırlamağı və ideyaları ardıcıl və əsaslandırılmış formada ifadə etməyi bacaracaq.

FTN 3. Mənbələrlə işləmə bacarığına yiyələnərək akademik yazılarda müxtəlif istinad sistemlərindən (APA, MLA, IEEE və s.) düzgün istifadə etməyi və plagiatdan yayınmağı bacaracaq.

FTN 4. Elmi diskussiyalar, seminarlar, simpozium və konfranslarda çıxış etmək üçün akademik

danışıq üslubunu mənimsəməklə fikirlərini peşəkar şəkildə təqdim etməyi bacaracaq.

FTN 5. Elmi fəaliyyət zamanı müəlliflik hüquqları, nəşr etikası və akademik dürüstlük prinsiplərini mənimsəyəcək və elmi araşdırmalarda bu prinsiplərə riayət edəcək.

FTN 6. Elmi tədqiqat və yazı prosesində qarşıya çıxan etik dilemmaları və düzgün davranış modellərini analiz edəcək və elmi mühitdə etik qərarlar verməyi bacaracaq.

"Tədqiqat analitikası" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. Məlumatların növlərini və tədqiqatın məqsədinə uyğun olaraq məlumatların toplanma üsullarını təyin etməklə elmi-tədqiqat üçün effektiv məlumat toplama strategiyası hazırlayacaq. FTN 2. Tədqiqat məqsədlərinə uyğun olaraq məlumatların ilkin emalı (təmizlənməsi, kodlaşdırılması, strukturlaşdırılması) və təhlilə hazır vəziyyətə gətirilməsi proseslərini yerinə yetirəcək.

FTN 3. Fərqli proqram təminatlarında ("Excel", "EViews", "SPSS", "Python", "R", "Matlab" və s.) məlumatları analiz edərək sadə və mürəkkəb statistik göstəricilər əsasında nəticələr çıxaracaq.

FTN 4. Tədqiqatlarda istifadə olunan əsas təhlil metodlarını (kəmiyyət, keyfiyyət, qarışıq və eksperimental təhlil üsulları) sahəyə uyğun şəkildə tətbiq edərək analitik nəticələr əldə edəcək.

FTN 5. Analitik nəticələri vizual təqdim etmə alətləri (qrafiklər, diaqramlar, cədvəllər və s.) vasitəsilə elmi əsaslarla təqdim edəcək və nəticələri düzgün interpretasiya edəcək.

FTN 6. Tədqiqat nəticələrinə əsaslanaraq məntiqi və sübutlara əsaslanan elmi rəy, tövsiyə və ümumiləşdirmələr hazırlayaraq tədqiqat hesabatları və elmi sənədlər tərtib edə biləcək.

"Elmi-pedaqoji təcrübə" üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. İxtisasa aid akademik fənlərin proqramlarının hazırlanması, dərslərin tərtib edilməsi, mühazirə və praktiki məşğələlərin təşkili, təlim materiallarının seçilməsi və hazırlanması üzrə bacarıqlar qazanacaq.

FTN 2. Tədris prosesinin planlaşdırılması, auditoriya ilə işləmək, təlim strategiyalarının seçilməsi, tələbələrin fəallığını artırmaq üçün müasir təlim metodlarından istifadə etmə bacarığına yiyələnəcək.

FTN 3. Pedaqoji fəaliyyət zamanı fənnin məzmununu müasir elmi yeniliklərə əsaslanaraq formalaşdırmaq və tətbiq etmək bacarığını inkişaf etdirəcək.

FTN 4. Müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından (ICT), tədris proqram təminatlarından | (CAD/CAM/CAE, simulyasiya proqramları, virtual laboratoriyalar) səmərəli istifadə etməyi öyrənəcək.

FTN 5. Tədris fəaliyyətində açıq və səlis akademik ünsiyyət qurmaq, öz bilik və tədqiqat nəticələrini auditoriyaya aydın və əsaslandırılmış formada çatdırmaq bacarığına malik olacaq.

FTN 6. Pedaqoji fəaliyyətin güclü və zəif tərəflərini müəyyən etməyi, refleksiya aparmağı və gələcək fəaliyyət üçün inkişaf istiqamətlərini müəyyən etməyi öyrənəcək.

"Elmi-tədqiqat təcrübəsi" üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. İxtisas sahəsində aktual elmi-tədqiqat mövzularını müəyyənləşdirmək, tədqiqatın məqsəd və vəzifələrini dəqiq formalaşdırmaq bacarığına malik olacaq.

FTN 2. Konkret tədqiqat məqsədlərinə uyğun müasir elmi-tədqiqat metodlarını (situasiya analizi, əməliyyat-taktiki təhlil, modelləşdirmə, statistik metodlar və s.) seçmək və səmərəli tətbiq etmək bacarığına yiyələnəcək.

FTN 3. Əldə etdiyi eksperimental və nəzəri məlumatların işlənməsi, sistemləşdirilməsi, nəticələrin emal edilməsi, statistik analizinin aparılması və nəticələrin şərh olunması üzrə bacarıqlar əldə edəcək.

FTN 4. Aparılmış tədqiqatların nəticələrini proseslərin optimallaşdırılması, tətbiqi və innovativ texnologiyaların işlənilməsi üçün hazırlanması istiqamətində tətbiq etmək bacarığına malik olacaq.

FTN 5. Tədqiqat nəticələrini elmi məqalə, hesabat, dissertasiya formatında təqdim etmək, elmi konfrans və seminarlarda çıxış etmək, elmi diskussiyalarda iştirak etmək bacarığı əldə edəcək.

FTN 6. Tədqiqat fəaliyyətində elmi etika prinsiplərinə (plagiatın qarşısının alınması, düzgün istinad qaydaları, müəllif hüquqlarına hörmət və s.) əməl etməyi və elmi məsuliyyəti dərk etməyi öyrənəcək.

"Magistrlik dissertasiyası" üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. Tədqiqat problemini əsaslandırmaq, məqsəd və vəzifələri dəqiq müəyyənləşdirmək, kompleks plan qurmaq, nəzəri və analitik üsullarla tədqiqatı tam həcmdə yerinə yetirmək bacarığına yiyələnəcək.

FTN 2. İxtisas sahəsində elmi-nəzəri və praktiki problemləri dərinlən təhlil etmək, təhlükəsizlik risklərinin qiymətləndirilməsi və operativ qərarların qəbulunda müasir elmi yanaşmaları tətbiq etməklə problemlərin müstəqil həllini təqdim etmək bacarığını nümayiş etdirəcək.

FTN 3. Eksperimental və nəzəri nəticələrin riyazi modelləşdirilməsi, sistemli təhlili, analiz edilməsi və ümumiləşdirilməsi üzrə səriştə qazanacaq.

FTN 4. Əldə olunan elmi nəticələrin ixtisas üzrə tətbiqini əsaslandırmaq, praktik tövsiyələr hazırlamaq və innovativ yanaşmalar təqdim etmək bacarığı əldə edəcək.

FTN 5. Dissertasiya işinin məzmununu elmi auditoriya qarşısında aydın, əsaslandırılmış və strukturlaşdırılmış formada təqdim etmək, müdafiə etmək və elmi müzakirələrdə iştirak etmək bacarığına yiyələnəcək.

FTN 6. Dissertasiya işində elmi etika və intizam qaydalarına riayət etmək, müəllif hüquqlarına hörmət, istinad qaydalarına əməl etmək və öz tədqiqat fəaliyyətinə məsuliyyətlə yanaşmaq bacarığını nümayiş etdirəcək.

MƏCBURİ FƏNNLƏR ÜZRƏ

Liderlik və təşkilati davranış

1. Tələbə liderliyin və təşkilati davranışın nəzəri əsaslarını, müxtəlif liderlik üslublarını və təşkilatlarda insan davranışının təsir mexanizmlərini mənimsəyir.
2. Tələbə idarəetmədə effektiv liderlik bacarıqlarını və strateji qərarvermə prosesini tətbiq edə bilir.
3. Tələbə motivasiya, kommunikasiya və komanda işi prinsiplərini öyrənir və onları real təşkilati mühitdə tətbiq edir.
4. Tələbə emosional zəka, etik davranış və peşəkar münasibətlərin idarə olunması bacarığı qazanır.
5. Tələbə təşkilatdaxili konfliktlərin səbəblərini təhlil edir, onların qarşısını alma və həll strategiyalarını müəyyən edir.
6. Tələbə təşkilat mədəniyyəti və dəyərlərinin formalaşması prosesində liderliyin rolunu qiymətləndirir.
7. Tələbə dəyişikliklərin idarə olunması və innovativ liderlik yanaşmalarını mənimsəyir, dəyişən mühitə adaptasiya bacarığı əldə edir.
8. Tələbə müasir liderlik modellərini (transformasiya, xidmət və rəqəmsal liderlik) təhlil edir və təşkilati effektivliyi artırmaq üçün tətbiq edir.

Bizness statistikas

1. Tələbə biznes statistikas və analitik təhlilin əsas anlayışlarını mənimsəyir, statistik məlumatların növlərini və tətbiq sahələrini izah edə bilir.
2. Tələbə statistik məlumatların toplanması, qruplaşdırılması və vizuallaşdırılması üsullarını tətbiq edərək, məlumat bazası formalaşdırma bacarığı qazanır.

3. Tələbə təsviri statistika göstəricilərindən (orta, median, dispersiya və s.) istifadə etməklə biznes məlumatlarını təhlil edir və nəticələri interpretasiya edir.
4. Tələbə korrelyasiya və reqressiya analizlərini tətbiq edərək, dəyişənlər arasında əlaqələri müəyyənləşdirir və biznes qərarlarını əsaslandırır.
5. Tələbə zaman sıraları və proqnozlaşdırma metodlarını istifadə edərək iqtisadi və maliyyə göstəricilərinin gələcək dinamikasını müəyyənləşdirir.
6. Tələbə statistik proqram təminatlarından (Excel, SPSS və s.) istifadə edərək real biznes məlumatları üzərində analiz aparır.
7. Tələbə statistik nəticələr əsasında elmi əsaslandırılmış qərarlar qəbul edir , biznes proseslərində səmərəliliyin artırılması yollarını müəyyənləşdirir.

Menecment iqtisadiyyatı

1. Tələbə menecment iqtisadiyyatının nəzəri əsaslarını və iqtisadi qərarvermə mexanizmini mənimsəyir, idarəetmədə iqtisadi prinsiplərin rolunu anlayır.
2. Tələbə tələb və təklif qanunlarını, elastiklik anlayışını və bazar strukturunu təhlil edir, bu bilikləri biznes qərarlarının qəbulunda tətbiq edir.
3. Tələbə istehsal və xərclər nəzəriyyəsini tətbiq edərək, müəssisənin resurslarından səmərəli istifadə yollarını müəyyənləşdirir.
4. Tələbə qiymətqoyma strategiyalarını və rəqabət şəraitində optimal qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsini öyrənir.
5. Tələbə makro və mikroiqtisadi göstəriciləri təhlil edir və onların idarəetmə qərarlarına təsirini qiymətləndirir.
6. Tələbə rəqəmsallaşma və qlobal iqtisadi mühitdə idarəetmə qərarlarının qəbuluna dair analitik və tənqidi düşünmə bacarığı formalaşdırır.

Maliyyə uçotu (F3)

1. Tələbə maliyyə uçotunun məqsədi, prinsipləri və elementləri barədə nəzəri və praktiki biliklərə yiyələnir.
2. Tələbə mühasibat uçotu sisteminin quruluşunu və hesabatların hazırlanması mərhələlərini anlayır və tətbiq edə bilir.
3. Tələbə maliyyə əməliyyatlarının qeydiyyatını beynəlxalq standartlara (MHBS/IFRS) uyğun şəkildə aparmaq bacarığı qazanır.
4. Tələbə aktivlər, öhdəliklər, kapital, gəlir və xərclərin uçotu üzrə əməliyyatları düzgün sənədləşdirir və hesabatlarda əks etdirir.
5. Tələbə balans, mənfəət və zərər hesabatı, pul axını və kapital dəyişiklikləri hesabatlarını tərtib edir və təhlil edə bilir.
6. Tələbə maliyyə hesabatlarının analizi və interpretasiyası əsasında müəssisənin maliyyə vəziyyəti və nəticələri barədə əsaslandırılmış qərarlar qəbul edir.

Strateji idarəetmə və innovasiyalar

1. Tələbə strateji idarəetmənin əsas anlayışlarını, mərhələlərini və metodologiyasını mənimsəyir, təşkilatın strateji məqsədlərini formalaşdırmağı öyrənir.
--

2. Tələbə daxili və xarici mühitin strateji təhlilini aparmaq, SWOT, PESTEL və Porterin beş qüvvəsi modellərindən istifadə etmə bacarığı qazanır.
3. Tələbə strateji qərarların hazırlanması və həyata keçirilməsi prosesini başa düşür, alternativ strategiyaların qiymətləndirilməsini həyata keçirir.
4. Tələbə innovasiyaların idarə olunması və innovativ inkişaf strategiyalarını formalaşdırmaq bacarığına malik olur.
5. Tələbə rəqabət üstünlüyü yaratmaq və davamlı inkişaf strategiyalarını tətbiq etmək üçün innovativ yanaşmalardan istifadə edir.
6. Tələbə rəqəmsallaşma və texnoloji yeniliklərin strateji idarəetməyə təsirini qiymətləndirir və müasir biznes mühitinə uyğun qərarlar qəbul edir.

Audit (ACCA tələblərinə uyğun)

1. Tələbə auditingin nəzəri və hüquqi əsaslarını, beynəlxalq audit standartlarını (ISA) və ACCA-nın peşə etik prinsiplərini dərinlən mənimsəyir.
2. Tələbə audit prosesini planlaşdırmaq, riskləri müəyyənləşdirmək və audit strategiyasını formalaşdırmaq bacarığı qazanır.
3. Tələbə maliyyə hesabatlarını təhlil edir, səhvləri və uyğunsuzluqları müəyyənləşdirir, maliyyə məlumatlarının etibarlılığını qiymətləndirir.
4. Tələbə daxili nəzarət sistemlərini və risklərin idarə olunması mexanizmlərini qiymətləndirir, zəif tərəfləri müəyyən edir və təkmilləşdirmə təklifləri hazırlayır.
5. Tələbə audit sübutlarını toplamaq, sənədləşdirmək və təhlil etmək, həmçinin audit rəyini tərtib etmək bacarığına yiyələnir.
6. Tələbə etik davranış, peşəkar məsuliyyət və müstəqillik prinsiplərinə əməl etməklə, beynəlxalq praktikaya uyğun peşəkar qərarlar qəbul edə bilir.

İdarəetmə uçotu

1. İdarəetmə uçotunun nəzəri əsaslarını və funksiyalarını izah edir, müəssisə idarəçiliyində rolunu qiymətləndirir.
2. Xərclərin təsnifatını və uçotu metodlarını tətbiq edir, müxtəlif fəaliyyət sahələrində xərc davranışını təhlil edir.
3. Məhsul və xidmətlərin maya dəyərini hesablayır, ənənəvi və müasir kalkulyasiya üsullarından istifadə edir.
4. Mənfəətlilik və rentabellik göstəricilərini qiymətləndirir, məsuliyyət mərkəzləri üzrə fəaliyyət nəticələrini təhlil edir.
5. İdarəetmə hesabatlarını tərtib edir və interpretasiya edir, rəhbərlik üçün analitik hesabatlar hazırlayır.
6. Strateji idarəetmə uçotu alətlərini tətbiq edir, rəqabət mühitində qərarların effektivliyini qiymətləndirir.
7. Müasir informasiya texnologiyalarından istifadə etməklə idarəetmə uçotu məlumatlarını emal edir , qərarvermə prosesində rəqəmsal həlləri tətbiq edir.

Rəqəmsal mühasibat texnologiyaları

1. Rəqəmsal mühasibatın nəzəri əsaslarını və inkişaf meyillərini izah edir, rəqəmsallaşmanın mühasibat sistemlərinə təsirini qiymətləndirir.
--

2. Müasir mühasibat proqram təminatlarından istifadə edir, uçot əməliyyatlarının elektron formada aparılmasını həyata keçirir.
3. Bulud əsaslı mühasibat texnologiyalarını tətbiq edir, məlumatların saxlanması və emalı imkanlarını müqayisə edir.
4. Mühasibat məlumatlarının rəqəmsal emalı və analitikasını aparır, qərarvermə üçün məlumatları sistemləşdirir və şərh edir.
5. Elektron sənəd dövriyyəsinə və rəqəmsal hesabatlılığı təşkil edir, mühasibat proseslərinin optimallaşdırılması üzrə təkliflər verir.
6. Süni intellekt və avtomatlaşdırma alətlərinin mühasibat uçotunda istifadəsini qiymətləndirir, onların üstünlüklərini və məhdudiyyətlərini təhlil edir.
7. Blokçeyn və yeni maliyyə texnologiyalarının mühasibat uçotunda tətbiqini izah edir, innovativ həlləri praktiki situasiyalara uyğunlaşdırır.

Performansın idarəedilməsi

1. Müəssisədə performansın idarəedilməsi konsepsiyasını, məqsədlərini və əsas prinsiplərini izah edir.
2. Performans göstəricilərinin (KPI) seçilməsi və qiymətləndirilməsi metodlarını tətbiq edir.
3. Maliyyə və qeyri-maliyyə göstəricilər əsasında təşkilati fəaliyyətin nəticələrini təhlil edir.
4. Balanced Scorecard (balanslaşdırılmış göstəricilər sistemi) və digər müasir performans ölçmə alətlərindən istifadə edir.
5. Məsuliyyət mərkəzləri üzrə fəaliyyətin nəticələrini qiymətləndirir və müqayisəli təhlil aparır.
6. Müasir rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə performans məlumatlarını emal edir və vizuallaşdırır.
7. Müəssisənin ümumi idarəetmə strategiyası ilə performansın idarəedilməsi sistemini əlaqələndirir və inkişaf istiqamətlərini müəyyənləşdirir.

Əlavə 2

Təhsil proqramı və tədris fəaliyyətlərinin təlim nəticələrinin matrisi

Tədqiqat yönümlü fənlər

Fənlər	PTN1	PTN2	PTN3	PTN4	PTN5	PTN6	PTN7	PTN8
Tədqiqat metodları	G	G	O	O	O		G	O
Akademik yazı və etika	O	O	G	G	G		O	O
Tədqiqat analitikası	G	G	O		G		G	O
Elmi-pedaqoji təcrübə	O	O	O	G	G	G	O	O
Elmi tədqiqat təcrübəsi	G	G	O	O	G	O	G	G
Magistrlik dissertasiyası	G	G	G	G	G	O	G	G

İxtisas fənləri

Fənlər	PTN1	PTN2	PTN3	PTN4	PTN5	PTN6	PTN7	PTN8
Liderlik və təşkilati davranış	O	O				G	O	G
Biznes statistikas	G	G	O		O		G	
Menecment iqtisadiyyatı	G	G				O	O	
Maliyyə uçotu (F3)	G	O	G	O	O			G
Strateji idarəetmə və innovasiyalar	O	G			O	G	G	O
İdarəetmə uçotu	G	G	O		O	O	O	
Audit (ACCA tələbi)	G	G	G	G	O			G
Rəqəmsal mühasibat texnologiyaları	O	O	O		G		G	O
Performansın idarəedilməsi	G	G	O		O	G	O	
Maliyyə hesabatlarının təhlili	G	G	G	O	O		O	
Maliyyə mühasibatı	G	O	G	G	O			G
Vergi və vergi qoyma	G	O	O	G				G
Xərclərin strateji idarə edilməsi və nəzarət	G	G	O		O	O	G	
MHBS	G	O	G	G	O		O	G
Korporativ maliyyə	G	G	G	O	O	O	O	

İşarələr:

G - güclü əlaqə

O - orta əlaqə

Razılaşdırıldı:

Tədris şöbəsinin müdiri

_____ f-r.ü.f.d.Leyla Ağamalıyeva

Beynəlxalq magistratura və Doktorantura

Mərkəzinin direktoru

_____ t.ü.f.d.,dos.Nüşabə Quliyeva

Maliyyə və mühasibat kafedrasının müdiri

_____ i.e.n.,dos. Nəriman Böyükkişi